

Veel gestelde vragen over tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Voor ouders van groep 8

Waarom deze brochure ?

- Dit is een **aanvulling** op de vwo folder waarin de meest algemene informatie staat over tweetalig onderwijs en hoe we dat op het Schoonhovens College vormgeven.
- We hebben de belangrijkste en meest voorkomende **vragen** van ouders, leerlingen en leerkrachten voor u op een rij gezet en beantwoord.
- Zo kunt u alles nog eens rustig nalezen.
- Hopelijk worden uw vragen ook beantwoord in dit document. Mocht dat niet zo zijn, neemt u dan gerust contact op met Justin Peters, coördinator tweetalig vwo, Schoonhovens College. ptr@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288.

Wat kan ik doen om met mijn kind te onderzoeken of t-vwo iets voor hem/haar is?

- **Kom naar de voorlichtingsmomenten** van tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Daarbij is voor ouders én leerlingen de VIP experience avond in november belangrijk en voor de leerlingen de tto uitprobeermiddag.
- **Praat met leerlingen** die nu al tweetalig onderwijs doen en met ouders die al eerder de keuze voor tto hebben gemaakt.

Wat zijn de voorlichtingsmomenten van tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- **Voorlichtingsavond voor ouders en leerlingen van groep 8.** Woensdag 11 en donderdagavond 12 november 2020.
Een corona-proof programma waarbij jullie als gezin kennis kunnen maken met onze school en ons onderwijs. Inschrijven kan via de link op de website.
- **Open school.** Donderdagavond 21 januari 2021, 18.30-21.30.
Ervaren, kijken, meedoen! Informatiemarkt, open lokalen, lessen volgen voor leerlingen van groep 7 en 8 en hun ouders. Of wel elkaar dit jaar fysiek of digitaal ontmoeten: jullie zijn van harte welkom! Houd de website in de gaten voor meer informatie. Specifiek voor tweetalig vwo is er een tto lokaal met Engelstalige opdrachten en waar je al je vragen kunt stellen aan tto leerlingen en docenten.
- **tto-uitprobeermiddag.** Woensdagmiddag 3 februari 2021. Deze middag is voor alle groep 8 leerlingen met een vwo advies die willen weten hoe het is om les te krijgen in het Engels. De leerlingen ontmoeten andere leerlingen die erover denken tweetalig vwo te gaan doen, krijgen twee lesjes in het Engels en kunnen vragen stellen aan de tto docenten. Start 14:00 uur, eindtijd 16:00 uur.
Leerlingen kunnen zich aanmelden via tto@schoonhovenscollege.nl

Wat is het doel van tweetalig vwo?

- Leerlingen voorbereiden en toerusten om als zelfbewuste wereldburgers zelfstandig hun weg te kunnen vinden in onze geglobaliseerde maatschappij. Samengevat zijn voor leerlingen van het tweetalig vwo de leerdoelen:
  - Ik kan mijzelf goed uitdrukken in een **andere taal** (Engels).
  - Ik ben mij bewust van cultuurverschillen en ik kan goed communiceren en samenwerken met leeftijdsgenoten uit een **andere cultuur**.
  - Ik ga met **zelfvertrouwen** een nieuwe situatie of nieuwe uitdaging tegemoet en durf mezelf te zijn en de leiding te nemen.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en regulier vwo?

- Het meest opvallende verschil is dat **50% van de lestijd in het Engels** is.
- Maar een even belangrijk verschil is **internationalisering of wereldburgerschap**. Leerlingen in het tweetalig onderwijs leren door projecten en door het samenwerken met leeftijdsgenoten uit andere landen te kijken en te denken over de grenzen van Nederland heen. Ze leren wat het is om samen te werken met leeftijdsgenoten uit een andere cultuur.
- Vakinhoudelijk en qua diepgang van de lesstof is er in de basis geen verschil tussen regulier vwo en tweetalig vwo.
- Tweetalig onderwijs biedt echter heel veel **mogelijkheden** om te differentiëren en om de heel goede leerlingen nog **extra uitdagingen** te geven.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en vwo met versterkt Engels?

- Bij versterkt Engels (meestal Cambridge Engels) volgen leerlingen extra lessen in de Engelse taal (bijvoorbeeld 2 uur per week). Op die manier verbeteren zij hun Engels. Internationalisering speelt een minder grote rol.
- Bij tweetalig onderwijs wordt er in 50% van de lessen tegelijkertijd aan vakdoelen en taaldoelen gewerkt. Leerlingen leren de taal zo al doende, door haar veel te gebruiken. Dit is een natuurlijke manier van taalverwerving, zoals dat ook gebeurt bij baby's en peuters. Deze manier van het leren van een taal werkt heel goed. Zowel bij mensen met gevoel voor taal als bij mensen die daar van nature meer moeite mee hebben.
- In het programma met versterkt Engels zijn vaker voornamelijk de leerlingen met taalgevoel succesvol.
- De achterliggende gedachte van tweetalig onderwijs is dat je, om succesvol te kunnen communiceren in een andere taal, ook oog moet hebben voor culturele aspecten. Daarom is internationalisering in tweetalig onderwijs net zo belangrijk als het werken aan de Engelse taalvaardigheid.
- De leerlingen op het tweetalig vwo doen aan het einde van de derde klas het Cambridge C1 Advanced Exam. Leerlingen die versterkt Engels volgen doen aan het einde van klas 3 het Cambridge First Certificate of English. Dat is het examen voor een lager taalniveau.

Waarom wordt tto alleen in de onderbouw aangeboden en niet in de bovenbouw?

- Deze vraag krijgen wij vaak, maar de vraag is eigenlijk niet juist. Tweetalig onderwijs loopt door van jaar **1 tot en met jaar 6**.
- Wel is er een verschil tussen het tweetalig vwo **junior** programma (klas 1 t/m 3) en het tweetalig vwo **senior** programma (klas 4 t/m 6).
- Het belangrijkste verschil is dat in de bovenbouw van het vwo niet meer 50% van de lestijd kan worden aangeboden in het Engels vanwege een landelijke afspraak dat de eindexamens in het Nederlands moeten worden afgenomen. In de bovenbouw is 25% van de lestijd in het Engels.
- Een uitgebreide beschrijving van de inhoud van het onderbouw programma tweetalig vwo op het Schoonhovens College en het bovenbouw programma op het Schoonhovens College kunt u vinden op de **website** van de school.

Wat is het eindniveau van het Engels van leerlingen op het tweetalig vwo?

- In Europa wordt het ERK (Europees Referentie Kader voor de talen) gebruikt om 6 niveaus van de beheersing van een vreemde taal (niet de moedertaal) te omschrijven: van beginner tot near-native. Meer informatie over het ERK kunt u vinden op: <http://www.erk.nl/ouders/watiserk/>). In het Engels wordt het ERK het CEFR genoemd (Common European Framework of Reference).
- Nuffic is de organisatie die in opdracht van het netwerk van tto scholen de kwaliteit van het tweetalig onderwijs bewaakt en waarborgt. De kwaliteitsstandaard voor het tweetalig onderwijs schrijft voor dat aan het **einde van klas 3** minstens 80% van de leerlingen aantoonbaar **niveau B2** heeft van het ERK. Het taalvaardigheidsniveau B2 van het ERK is vergelijkbaar met het niveau van vwo 6 leerlingen die geen tweetalig onderwijs hebben gedaan.
- Het B2 niveau kan op verschillende manieren worden aangetoond. Schoonhovens College heeft ervoor gekozen om de leerlingen aan het einde van klas 3 het (Cambridge C1 Advanced Exam te laten afleggen. Cambridge is echter niet de enige organisatie die examens heeft ontwikkeld om taalniveau te toetsen volgens het ERK. Oxford en Anglia en het CITO doen dit bijvoorbeeld ook.
- Leerlingen die slagen voor het Cambridge C1 Advanced Exam hebben zelfs een niveau hoger aangetoond dan nodig: niet B2 maar C1. De leerlingen die het niet halen maar wel een score hebben tussen de 160 en 179 punten hebben alsnog aangetoond niveau B2 te hebben gehaald.
- In de afgelopen jaren heeft op het Schoonhovens College 100% van de tto leerlingen aan het einde van klas 3 het streefniveau B2 behaald. Bovendien heeft minimaal 2/3 van de leerlingen in de afgelopen 6 jaar zelfs taalniveau C1 behaald. Een heel mooi resultaat!

Als de leerlingen aan het einde van klas 3 hetzelfde niveau Engels hebben als leerlingen in vwo 6, wat doen zij dan in de bovenbouw bij het vak Engels?

- In de bovenbouw geven wij het vak **English A, language and literature**. Dit vak is onderdeel van het **IB Diploma Programme**. Dat is een internationaal examenprogramma dat wordt aangestuurd door de International Baccalaureate Organisation (IBO). De bekendste Nederlander met een IB diploma is koning Willem-Alexander. Nederlandse tto scholen bieden uit dit complete examenprogramma het vak 'English A, Language and Literature' aan in hun tto bovenbouwprogramma. Dit vak is niet bedoeld voor leerlingen die Engels als tweede taal hebben, maar voor leerlingen die Engels als moedertaal hebben.
- Wanneer tto leerlingen in 6 vwo dus dit examen afleggen en het halen, kunnen zij daarmee aantonen dat zij op hetzelfde niveau de taal beheersen als leeftijdgenoten die **Engels als moedertaal** hebben.
- IB English besteedt veel aandacht aan het schrijven van essays, het analyseren van teksten en het beargumenteren van meningen. Daardoor biedt het vak een zeer goede training in de **academische vaardigheden** die de leerlingen goed van pas komen wanneer zij gaan studeren. Bij het vak IB wordt het **Engels het middel** om op hoog academisch niveau literaire teksten en onderwerpen uit cultuur en media te behandelen en te schrijven.

Is tweetalig vwo zwaar?

- Inhoudelijk is tweetalig vwo in de basis niet moeilijker dan regulier vwo. Wel vraagt het, zeker in het begin, een extra inspanning omdat de leerlingen er dan nog aan moeten wennen om in een andere taal te werken.
- Leerlingen op het tweetalig vwo hebben gemiddeld 1 uur in de week meer les dan leerlingen op regulier vwo omdat er naast de vaklessen die in het Engels worden aangeboden ook extra lessen in de Engelse taal zijn.

Heeft tweetalig vwo veel meer huiswerk dan regulier vwo?

- In principe niet, maar in de eerste maanden in de brugklas kunnen sommige leerlingen het wel zo ervaren doordat ze nog moeten wennen aan het lezen, werken en denken in een andere taal.

Is tweetalig onderwijs slecht voor het Nederlands van de leerlingen?

- Nee, tweetalig onderwijs is juist goed voor het Nederlands van de leerlingen. Omdat zij veel bezig zijn met een vreemde taal, ontwikkelen zij meer taalgevoel. Daar hebben ze profijt van bij alle talen.
- Het tto team bewaakt dat het onderwijs in het Engels niet ten koste gaat van het Nederlands van de leerlingen. Zo wordt er bij het vak Nederlands gewerkt met aangepaste leerdoelen speciaal voor leerlingen in het tweetalig vwo.

Welke feedback krijgen jullie op het tweetalig vwo ?

- Ieder jaar vragen we de leerlingen die de eerste drie jaar van het tweetalig vwo hebben afgerond en hun ouders naar **feedback** over de afgelopen 3 jaar. Daaruit komt het volgende naar voren:
  - De leerlingen en hun ouders geven aan dat niet alleen hun Engelse taalvaardigheid heel erg goed is geworden maar ook dat zij letterlijk en figuurlijk hun **grenzen hebben verlegd**. Leerlingen en ouders zeggen dat ze:
    - Zelfstandiger zijn geworden en meer zelfvertrouwen hebben gekregen door de buitenlandse reizen.
    - Hebben leren presenteren (in een andere taal)
    - Hebben leren plannen
    - Hebben geleerd om zinvol en efficiënt samen te werken
  - Naast het uitwisselingsprogramma en de gemotiveerde docenten worden de groepsopdrachten, het samenwerken, de actieve didactische werkvormen en het leren **door te doen** vaak genoemd als de sterke en aantrekkelijke elementen van het tto programma.

Wat zijn de eisen voor toelating op het tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- Een definitief **vwo advies** van de basisschool.
- Een goede **motivatie**.

Is tweetalig onderwijs alleen geschikt voor leerlingen die houden van talen en er goed in zijn?

- Nee, zeker niet, of misschien: JUIST niet. In het tweetalig onderwijs staat leren door de taal veel te gebruiken en door al doende te oefenen centraal. Daarom is deze vorm van het leren van een taal juist ook heel geschikt voor kinderen die van nature meer moeite hebben met het leren van een taal, zoals de bijvoorbeeld de echte techneuten of kinderen die vooral leren vanuit context.
- Uit ervaring kunnen wij zeggen dat de meerderheid van de leerlingen op ons tweetalig vwo in de bovenbouw een **Bèta profiel** kiest en uiteindelijk wil gaan studeren op een technische universiteit of arts wil worden.
- Leerlingen die kiezen voor tweetalig vwo kunnen daarnaast op het Schoonhovens College ook nog aan het **Bèta excellent** programma meedoen. Bèta excellent is een keuze plusprogramma voor leerlingen in klas 2 en 3 met interesse in natuurkunde, scheikunde, biologie en technologie. Het doel van Bèta excellent is de interesse van leerlingen in Bèta vakken te voeden en verder aan te wakkeren. De leerlingen doen in het Bèta lab onderzoek en voeren experimenten uit over uiteenlopende onderwerpen.

Voor welke leerlingen is tweetalig vwo geschikt?

- In principe is tweetalig vwo geschikt voor **alle leerlingen die het vwo aan kunnen**.
- Tweetalig onderwijs is een **extra uitdaging**. Het is daarom belangrijk dat de leerling die extra uitdaging aan kan, maar misschien is het nog belangrijker dat de leerling die extra uitdaging ook aan wil gaan. We hebben gemerkt dat **gemotiveerde leerlingen** op het tweetalig vwo vele moeilijkheden weten te overwinnen en dat minder gemotiveerde leerlingen, hoe slim ze ook zijn, meer moeite hebben om het te redden op het tweetalig vwo.
- In de eerste maanden is het soms best eng en spannend voor leerlingen om alles in het Engels te moeten doen. Voor de ene leerling is dit een grotere hobbel dan voor de andere. Zowel voor de leerling als de ouders en de school is **doorzettingsvermogen** heel belangrijk in deze eerste periode. Maar natuurlijk helpen de mentor en de docenten van het tto team de leerling om goed door deze periode heen te komen.
- In het tweetalig vwo zijn de jaarlijkse **buitenlandse reizen** een belangrijk en verplicht onderdeel van het onderwijsprogramma. Een leerling op het tweetalig vwo moet bereid zijn om deel te nemen aan deze reizen. In de huidige periode met corona-beperkingen geven we de buitenlandse reizen op digitale wijze vorm.

Wat kunnen wij doen wanneer we twijfelen of tweetalig vwo iets is voor ons kind?

- Het is altijd mogelijk om hierover met ons van gedachten te wisselen. Neem hiervoor contact op met Justin Peters, coördinator tweetalig vwo, Schoonhovens College. ptr@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288.

Wat gebeurt er wanneer in de loop van de brugklas blijkt dat mijn kind niet op zijn/haar plek is op het tto?

- Dit proberen we te voorkomen door een **zorgvuldig aanmeldproces**.
- In principe kiest een leerling voor een **doorlopende tto opleiding van klas 1-6**. Het tussendoor overstappen naar reguliere vwo is niet wenselijk voor de leerling en de klas.
- Maar als uw kind op het tto toch niet op zijn/haar plek blijkt te zijn of als het behalen van het vwo diploma in gevaar dreigt te komen doordat het programma te veel van uw kind vraagt of door persoonlijke omstandigheden, kan natuurlijk in overweging worden genomen om toch een overstap te maken naar regulier vwo.
- We dragen er zorg voor dat het reguliere vwo en het tweetalig vwo altijd goed op elkaar aansluiten zodat deze overstap ook vakinhoudelijk mogelijk is.

Wat zijn belangrijke momenten in het aanmeldproces voor tweetalig vwo op het Schoonhoven College?

- Uiterlijke aanmelding tweetalig vwo Schoonhovens College: **2 maart 2021**. Dat is de dinsdag in de week na de voorjaarsvakantie.
- In verband met de Bilingual Attitude Check vragen wij u om uw kind dus uiterlijk 13 dagen eerder aan te melden dan de landelijke deadline voor inschrijving op een school voor voortgezet onderwijs (dat is **maandag 15 maart 2021**).
- Bilingual Attitude Check: **dinsdag 9 maart 2021** van 14.00 tot 16.00.
- Uitslag Bilingual Attitude Check: **woensdag 10 maart 2021** per e-mail. De leerling hoort of hij of zij definitief is toegelaten op het t-vwo van het Schoonhovens College.

Hoe kan ik mijn kind aanmelden voor tweetalig onderwijs op het Schoonhovens College?

- Op de website van de school kunt u het inschrijfformulier vinden waarmee u uw kind kunt aanmelden.
- De toelatingseis voor tweetalig vwo is een **definitief vwo advies** van de basisschool.
- U kunt uw kind dus het beste aanmelden nadat het gesprek over het definitief advies op de basisschool heeft plaatsgevonden.

Wat gebeurt er bij de Bilingual Attitude Check ?

- De Bilingual Attitude Check heeft 3 onderdelen:
  - De leerlingen vullen een **vragenlijst** in
  - De leerlingen doen een **interview** met 2 docenten in een groepje van 3 leerlingen
  - De leerlingen doen een **groepsopdracht** in het Engels.
- De Bilingual Attitude Check wordt gehouden op **dinsdag 9 maart 2021** van 14.00 tot 16.00 uur. Leerlingen hoeven zich hiervoor niet apart in te schrijven: de uitnodiging volgt automatisch na inschrijving voor tto op het Schoonhovens College.

Waarom houdt het Schoonhovens College een Bilingual Attitude Check?

- **Motivatie.** Een goede motivatie is essentieel voor het succes van een leerling op tweetalig vwo. Voordat een leerling definitief wordt toegelaten willen we daarom meer weten over zijn/haar motivatie.
- **Teamleren.** In het tweetalig onderwijs speelt teamleren een belangrijke rol: samenwerken en fouten durven maken. Wij krijgen hierin inzicht door de leerlingen te laten samenwerken aan een groepsopdracht in het Engels.
- **Engelse taalvaardigheid.** We observeren het startniveau van de Engelse taalvaardigheid. Hierdoor kunnen wij voor iedere individuele leerling een begeleiding op maat maken aan het begin van het schooljaar.

Worden er vaak leerlingen afgewezen voor de Bilingual Attitude Check?

- In de afgelopen 9 jaar hebben we slechts 2 maal een leerling afgewezen.
- Wel hebben wij regelmatig op basis van de Bilingual Attitude Check leerlingen en hun ouders en leerkrachten advies gegeven over wat de leerling nog kon of moest doen om goed voorbereid te starten op het tweetalig vwo.
- Soms worden de leerling en de ouders uitgenodigd voor een vervolgesprek. Bijvoorbeeld wanneer er twijfels zijn over de motivatie.

Als mijn kind is aangenomen op het tweetalig vwo, moet hij/zij dan nog iets aan zijn/haar Engels doen om zich daarop voor te bereiden ?

- Nee dit is zeker niet noodzakelijk. Maar het mag natuurlijk wel. Sommige kinderen hebben aan het einde van groep 8 behoefte aan extra uitdaging, andere kinderen geeft het zelfvertrouwen om al spelenderwijs meer met Engels te doen. Als uw kind ook graag al meer wil gaan doen met de Engelse taal zijn hier een aantal tips:
  - **Leuk en enthousiasmerend.** In deze fase moet het bezig zijn met de Engelse taal vooral leuk zijn en geen must. Het is enthousiasmerend en bemoedigend om te ontdekken wat je zelf al kan in het Engels en hoe leuk het is om iets in deze taal te kunnen begrijpen en zeggen.
  - **Praktisch, spelenderwijs en al doende.** In het tweetalig onderwijs leren de leerlingen de Engelse taal volledig in de doeltaal. Leren in context, dus geen woordjes stampen of vertalingen van Engels naar Nederlands of andersom.
  - **Authentic materials.** Laat uw kind in contact komen met native speakers of met gesproken 'authentic materials': materiaal dat oorspronkelijk Engelstalig is. Zoals: Games, Engelse kinderprogramma's, Engelstalige muziek, bekende films in de oorspronkelijke Engels gesproken versie met Engelse ondertiteling kijken (bijv. Lion King).